

1902070102030001
EXAMINATION MARCH –APRIL 2024
M.ED. (SECOND SEMESTER)
TEACHER EDUCATION -II : PERSPECTIVES,
RESEARCH AND ISSUES IN TEACHER
EDUCATION- LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:70]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **M.ED. (SECOND SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **TEACHER EDUCATION -II : PERSPECTIVES, RESEARCH AND ISSUES IN TEACHER EDUCATION- LEVEL 3**
  - c. Subject Code No : **1902070102030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
  3. Figures to the right indicate full marks of the question.
  4. All questions are compulsory.
  5. Write answers to questions three to five in about 300 to 400 words.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

10

Select the correct option and fill in the following blanks.

(1) શિક્ષકના શિક્ષણની ટ્રસ્ટીએ કરેલ ટીકા એ તેના વિકાસ માટે_____ છે.

The criticism by the trustee about the teaching of a teacher is _____ for His/her Development.

[A] પ્રાપ્તિ

Input

[C] નીપજ

Output

[B] અજમાયશ

tryout

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

None of these

(2) શિક્ષક પ્રશિક્ષણ ક્ષેત્રે રાષ્ટ્રીય સ્તરે_____ કાર્ય કરે છે.

The_____ is functioning at the national level for the teacher education.

[A] DIET

[C] NCTE

[B] GCERT

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

none of these

(3) NEP-1986 અનુસાર શિક્ષકનો પગાર તેની_____ જવાબદારીઓને અનુરૂપ હોવો જોઈએ.

According to NEP-1986, the salary of the teacher has to be commensurate with his_____ responsibilities

[A] સામાજિક

Social

[C] સામાજિક અને રાજકીય

social and political

[B] રાજકીય

political

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

none of these

(4) POA-1992માં_____ વિષય માટે વિશેષ તાલીમની દરખાસ્ત કરી છે.

Special training for_____ subject is proposed in POA-1992?

[A] સંગીત

Music

[C] કાનૂની શિક્ષણ

Legal education

[B] પર્યાવરણ અભ્યાસ

environmental studies

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

none of these

(5) NCFTE-2009 સંબંધિત સર્વેક્ષણ_____ સંશોધનનું ઉદાહરણ છે.

A survey related to NCFTE-2009 is an example of_____ research.

[A] મૂળગત

basic

[C] પ્રયોગશાળા

laboratory

[B] ક્ષેત્રીય

field

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

none of these

(6) અલગ અલગ વ્યક્તિ અભ્યાસોના બદલે શિક્ષક પ્રશિક્ષણનો સમગ્ર ખ્યાલ મેળવવા સામુહિક સ્તરે સંશોધનોની ભલામણ_____ એ કરી છે

Rather than conducting separate case studies, the collective researches for getting the holistic idea of teacher education is recommended by_____.

[A] ડેવિડ અને બર્લિનર

David and Berliner

[C] એલેક્ઝાન્ડર અને કેપ્પ

Alexander and Kapp

[B] ગ્રોસમેન અને મેકડોનાલ્ડ

Grossman and McDonald

[D] આ પૈકી એક પણ નહિ

none of these

(7) “વાલીની મદદથી ઇન્ટર્નશિપનું આયોજન કરવુંએ સમુદાયની ભાગીદારીનું ઉદાહરણ છે.” આ વિધાન_____ છે.

"Organizing the internship with the help of a parent is an example of Community partnership." This statement is_____

- [A] સાચું True
[B] ખોટું false
[C] શંકાસ્પદ Doubtful
[D] આ પૈકી એક પણ નહિ none of these

(8) TQM માં_____ પર સહુથી વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવે છે.

The_____ is/are most focused in TQM

- [A] વિદ્યાર્થી Student
[B] શિક્ષણ મંત્રી minister of education
[C] વિદ્યાર્થી અને શિક્ષણ મંત્રી student and minister of education
[D] આ પૈકી એક પણ નહિ none of these

(9) વેલિંગ્ટન અને ઓસ્ટીનના પ્રતીમાન અનુસાર_____ સોપાનમાં અધ્યાપનની અસરકારક પ્રયુક્તિનાં પ્રશ્નનો ઉત્તર મેળવાય છે.

According to Wellington and Austin's model, in_____ step, the question of Effective teaching technique is answered.

- [A] પરામર્શન અભિમુખતા deliberative orientation
[B] તત્કાલ અભિમુખતા immediate orientation
[C] તાર્કિક અભિમુખતા dialectic orientation
[D] યાંત્રિક અભિમુખતા technical orientation

(10) NCATE _____ની ગુણવત્તાની ચકાસણી કરે છે.

The NCATE is assessing the quality of the_____

- [A] પ્રાથમિક શિક્ષણ primary education
[B] માધ્યમિક શિક્ષણ secondary education
[C] શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ teacher education
[D] આ પૈકી એક પણ નહિ none of these

(b) નીચેના પ્રશ્નો માંથી કોઇપણ પાંચનાં ઉત્તર આશરે 30 થી 40 શબ્દોમાં આપો. 10
Answer any five of the following questions in about 30 to 40 words.

(1) NCFTE-2009 ના સંદર્ભમાં સમાવેશી શિક્ષણ એટલે શું?

What is inclusive education in the context of the NCFTE-2009?

(2) POA-1992 માં શિક્ષક પ્રશિક્ષકો વિષે શું જણાવ્યું છે?

What is mentioned about teacher educators in POA-1992?

- (3) શિક્ષકનાં વિકાસને અસરકર્તા બે માનવ સંસાધન સંબંધિત પરિબલો જણાવો.
Mention two human resource related factors that influence teacher Development.
- (4) શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં મૂળગત સંશોધન એટલે શું?
What is basic research in teacher education?
- (5) શિક્ષક પ્રશિક્ષણના સંશોધનમાં વર્ગખંડ અવલોકન ક્યારે ઉપયોગમાં લઈ શકાય?
When can classroom observation be used in teacher education research?
- (6) શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંબંધિત બે સંશોધનોનાં શીર્ષકો લખો.
Write the titles of two researches related to teacher education.
- (7) ચિંતનાત્મક શિક્ષણ શા માટે જરૂરી છે?
Why is the reflective teaching necessary?

Q.2 નીચેના પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ પાંચનાં ઉત્તર આશરે 150 થી 180 શબ્દોમાં આપો. 20
Answer any five of the following questions in about 150 to 180 words.

- (1) શિક્ષકના વિકાસને અસરકર્તા પરિસ્થિતિજન્ય પરિબલોની ચર્ચા કરો.
Discuss the situational factors influencing teacher development.
- (2) જસ્ટીસ વર્મા કમિશને પૂર્વ સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારવા કરેલ કોઈપણ આઠ ભલામણો જણાવો.
Mention any eight recommendations made by the Justice Verma Commission to Improve the quality of pre-service teacher education.
- (3) શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં સંશોધનના ચાર ક્ષેત્રો સદ્રષ્ટાંત વર્ણવો.
Describe any four areas of research in teacher education with examples
- (4) વોલ્ટર ડોયલે સૂચવેલ પ્રક્રિયા-નીપજ સંશોધન તરેહની ચર્ચા કરો.
Discuss the process-product research paradigm suggested by Walter Doyle.
- (5) એન્ડ્રાગોગીની સંકલ્પના અને સિધ્ધાંતો સમજાવો.
Explain the concept and principles of the andragogy.
- (6) શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં કોઈ પણ બે નવીનીકરણો સદ્રષ્ટાંત સમજાવો.
Explain any two innovations in teacher education with examples.

(7) તત્કાલ અભિમુખતા અને તાર્કિક અભિમુખતાની ચર્ચા કરો.

Discuss immediate orientation and dialectic orientation.

Q.3 શિક્ષક વિકાસ એટલે શું? બર્લિનરે સૂચવેલ શીખાઉ, નિપુણ અને તજજ્ઞ શિક્ષકની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. **10**

What is teacher development? Explain the characteristics of the novice, proficient and expert teacher as suggested by Berliner.

અથવા

OR

શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં સંશોધન સામેના પધ્ધતિશાસ્ત્રીય પડકારોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. **10**
Discuss the methodological challenges against the research in teacher education in detail.

Q.4 NAAC એ સૂચવેલા “સંસ્થા અને વ્યવસ્થાપન” ક્ષેત્રનાં ગુણવત્તાના માપદંડો વર્ણવો. **10**
Describe the quality indicators of "Organization and management" key area for teacher education suggested by the NAAC.

અથવા

OR

શિક્ષક પ્રશિક્ષકો માટે નૈતિકતાના નિયમો સમજાવો. **10**
Explain the codes of ethics for teacher educators.

Q.5 શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં પ્રવેશ, અભ્યાસક્રમ અને સિદ્ધાંત-વ્યવહાર વચ્ચેનાં ભેદ સંબંધિત સમસ્યાઓ અને તેના ઉકેલ સમજાવો. **10**

Explain the issues and its solutions for admission, curriculum and theory practice nexus in teacher education.

અથવા

OR

“શિક્ષક પ્રશિક્ષણમાં ICT અત્યંત ઉપયોગી છે” વિધાન ઉદાહરણ સહીત સમજાવો. **10**

"ICT is very useful in teacher education." Explain the statement with Examples.

*****